

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

FIRAT ÜNİVERSİTESİ

2022 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

FIRAT ÜNİVERSİTESİ 2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
FIRAT ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	17
FIRAT ÜNİVERSİTESİ SOSYAL TESİS 2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	27

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

FIRAT ÜNİVERSİTESİ

2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	6
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	7
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	8
7.	DENETİM BULGULARI	9
8.	EKLER.....	14

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu	2
Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi	3
Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi	4
Tablo 5:Değer Artırıcı Harcamalar	12

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtması
2. Önceki Yıllarda Ayrılmış Olan Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Güncellenmemesi
3. Taşınmazlara Ait Değer Artırıcı Harcamaların İlgili Varlığın Kayıtlı Değerine Eklenmemesi

B. Diğer Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Fırat Üniversitesi, 11.04.1975 tarih ve 1873 sayılı Kanun ile kurulmuştur. Üniversite 1983 yılında kadrolara ilişkin hükümleri hariç olmak üzere 1873 sayılı Kanun'u yürürlükten kaldıran 28.03.1983 tarih ve 2809 sayılı Kanun'la yeniden yapılandırılmıştır.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Fırat Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde 17 fakülte, 4 enstitü, 3 yüksekokul, 9 meslek yüksekokulu ve 24 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Üniversitede 2022 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dahil) ve işçi personel toplamı 5.469'dur. Ayrıca Üniversitede 8 yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, unvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2'de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	426	56	482
Doçent	237	46	283
Doktor öğretim üyesi	363	125	488
Öğretim görevlisi	265	57	322
Araştırma görevlisi	629	308	937
Toplam	1.920	592	2.512

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idari	624	315	939
Sağlık	386	263	649
Avukatlık	2	2	4
Eğitim-öğretim			
Teknik	146	75	221
Yardımcı	117	106	223
Sözleşmeli	716	148	864
İşçi	1.558	23	1.581
Toplam	3.549	932	4.481

Üniversitenin bağlı olduğu kurum Yükseköğretim Kurulu, ilgili olduğu kurumlar ise Milli Eğitim Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığıdır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli II sayılı cetvelin, (A) "Özel

Bütçeli İdareler” bölümünde yer alan Fırat Üniversitesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 862.674.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 544.091.286,76 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 1.406.765.286,76 TL’ye ulaşmış olup ödeneğin %93,44’ü olan 1.314.607.503,81 TL kullanılmıştır.

İdarenin ekonomik sınıflandırma açısından 2022 yılına ait ödenek dağılımı ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

Gider Türü	Ödenek (1) TL	Gerçekleşme (2) TL	Gerçekleşme Oranı (2/1) (%)
01 Personel Giderleri	871.466.655,00	867.068.688,58	99,49
02 Sos. Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	127.231.550,00	126.501.816,22	99,42
03 Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	163.373.272,81	157.008.379,34	96,10
05 Cari Transferler	53.443.688,95	50.503.535,78	94,49
06 Sermaye Giderleri	191.250.120,00	113.525.083,89	59,39
Toplam	1.406.765.286,76	1.314.607.503,81	93,44

2022 yıl sonu itibarıyla bütçe giderleri 1.314.607.503,81 TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçenin %93,44’ü kullanılmıştır. Personel giderlerinde 871.466.655,00 TL ödeneğin 867.068.688,58 TL’si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 127.231.550,00 TL ödeneğin 126.501.816,22 TL’si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 163.373.272,81 TL ödeneğin 157.008.379,34 TL’si, cari transferlerde 53.443.688,95 TL ödeneğin 50.503.535,78 TL’si, sermaye giderlerinde 191.250.120,00 TL ödeneğin 113.525.083,89 TL’si, harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2022 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Erasmus, Kalkınma Ajansı destekleri ile Avrupa Birliği hibelerinden toplam 17.171.632,19 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2022 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 862.674.000,00 TL olan Üniversitenin, yıl sonunda gerçekleşen bütçe geliri 1.305.426.185,97 TL’dir.

2022 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri Tablo 4’te yer almaktadır.

Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

Gelirler	Gelir Tahmini (1) TL	Gerçekleşen (2) TL	Gerçekleşme Oranı (2/1) (%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	19.124.000,00	31.046.550,45	162,34
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	815.943.000,00	1.231.185.300,00	150,89
Diğer Gelirler	27.607.000,00	43.194.335,52	156,46
Toplam	862.674.000,00	1.305.426.185,97	151,32
Gelirlerden Ret ve İadeler (-)	0	398.861,66	-
Net Toplam	862.674.000,00	1.305.027.324,31	151,27

2022 yılında net 1.305.027.324,31 TL bütçe geliri elde edilmiştir. Gelir tahminine göre gerçekleşen gelirlerde görülen 442.353.324,31 TL tutarındaki artışta alınan bağış ve yardımlar ile özel gelirlerde görülen 415.242.300,00 TL tutarındaki artış etkili olmuştur.

1.231.185.300,00 TL tutarındaki alınan bağış ve yardım ile özel gelirlerin; 1.229.820.350,00 TL'si Hazine yardımından, 1.364.950,00 TL'si Yükseköğretim Kurulu (YÖK) program ve burs desteklerinden oluşmuştur.

31.046.550,45 TL tutarındaki teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinin; 17.696.325,29 TL'si eğitim gelirleri, 5.694.277,83 TL'si taşınmaz kira gelirleri, 7.655.947,33 TL'si diğer hizmet gelirleri ile ilgilidir.

43.194.335,52 TL tutarındaki diğer gelirlerin; 26.299.750,10 TL'si araştırma projeleri gelirleri payı, 11.322.670,30 TL'si öğrenci katkı payı telafi gelirleri, 2.054.342,95 TL'si 2547 sayılı Kanun'un Geçici 74'üncü maddesi kapsamındaki gelirler, 1.156.678,67 TL'si kişilerden alacaklar hesabı karşılığı tahakkuk ettirilen gelirler, 2.360.893,50 TL'si diğer gelirler tutarındadır.

Dönem faaliyet geliri 1.401.061.720,50 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 398.861,66 TL ve faaliyet gideri 1.384.354.621,69 TL olan Üniversite, 2022 yılını 16.308.237,15 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan 100.000,00 TL sermayeli Döner Sermaye İşletmesinin 2022 yılı gelir toplamı 737.872.417,04 TL, gider toplamı 788.849.161,30 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem 50.976.744,26 TL zarar ile tamamlanmıştır.

Üniversite Sosyal Tesis İşletmesinin 2022 yılı gelir toplamı 13.778.139,45 TL, gider toplamı 13.694.998,49 TL olarak gerçekleşmiş olup dönem 83.140,96 TL kârla kapanmıştır.

Fırat Üniversitesi, 20.05.2007 tarih ve 26527 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 12097 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan Fırat Teknokent Teknoloji Geliştirme Bölgesi

Yönetici AŞ'nin ortağıdır. Adı geçen AŞ'nin kuruluş sermayesi 1.000.000,00 TL olup Üniversitenin %60 oranında ortaklığı bulunmaktadır.

Sermayesinin %60'ına ortak olunan Teknokent AŞ'nin sermayesi 2020 yılında 1.000.000,00 TL'den 1.500.000,00 TL'ye artırılmıştır. Yönetim Kurulunun 22.04.2020 tarih ve 2020/10 sayılı kararıyla %60 hisseye karşılık artırılan sermaye için ödenen 300.000,00 TL'nin Döner Sermaye İşletmesi kaynaklarından karşılandığı gerekçesiyle Üniversitenin bilançosunda 241 No.lu hesaba herhangi bir kayıt yapılmamıştır.

Yapılan denetimde bilanço kayıtlarındaki eksikliğin tespit edilmesi üzerine konu değerlendirilmiş, 11.04.2023 tarih ve 2023/4697 No.lu fiş ile söz konusu tutar 500 Net Değer Hesabı karşılığı 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına kayıt edilmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun'un 80'inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi

sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetime sunulan belgeler:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle

sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları belirlenmemiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi, disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası belirlenmemiştir. Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiştir.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmıştır ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare

performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare iç kontrol risklerinin tanımlanmasıyla ilgili bazı çalışmalar yapmış olmakla beraber tüm birimlerin katılımı açısından bu çalışmalar yeterli değildir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılmıştır ancak önem düzeyinin belirlenmemesi ve tüm birimlerde değerlendirme yapılmaması nedenleriyle bunlar yeterli değildir.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmamıştır. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmemiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmamıştır. Kamu İdaresinde ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği’ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sisteminin değerlendirilmesi çalışmaları uygulamadaki yetersizlikler nedeniyle yapılamamaktadır. Dolayısıyla İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlamada da bulunulamamaktadır. Üniversitede iç denetim birimi kurulmuş olup 3 iç denetçi kadrosu doludur. İç denetim birimi iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışmaları yapmaktadır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Fırat Üniversitesinin 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtması

Kamu İdaresince yürütülen yatırım faaliyetlerinin bir kısmının gider hesabına kaydedilerek 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında takip edilmediği tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının niteliğine ilişkin 187'nci maddesinde, bu hesabın kamu idarelerine ait yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin, geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hâllerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hâllerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılincaya kadar izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

Yönetmelik'in "Hesabın işleyişi" başlıklı 188'inci maddesinde ise hesaba hangi hallerde borç kaydı yapılacağı belirtilmiştir. İlgili maddede yer alan düzenlemelere göre yapılmakta olan bir yatırım tamamlanincaya kadar yapılan harcamalar bu hesapta izlenecek daha sonra ilgili varlık hesaplarına aktarılacaktır.

Yönetmelik hükümlerine göre yapımı devam eden maddi duran varlıklara ait her türlü harcama 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına kaydedilerek muhasebeleştirilmeli, gider kaydı yapılmamalıdır. Ancak Kamu İdaresi tarafından yapımı devam eden bir kısım işlere ilişkin harcamaların 630 Giderler Hesabına kaydedildiği, 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına kayıt yapılmadığı görülmüştür.

2022 yıl sonu itibarıyla yapımı devam eden maddi duran varlıklara yapılan 31.821.370,00 TL harcamanın 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına alınmayarak gider kaydedilmesi sonucunda; bilançoda 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında eksiklik, 630 Giderler Hesabından kaynaklı olarak 590 Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabında da aynı

şekilde eksik gösterime neden olunmuştur.

Kamu İdaresince, yapılmakta olan yatırımlar hesabının gerçek değerini yansıtmasının sağlanması için gerekli kayıtların yapılacağı ifade edilmiştir. Ancak, bulgu konusuna ilişkin olarak yapılacak kayıtların 2022 yılı dönem sonu mali tablolarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

Sonuç olarak; yapımı devam eden maddi duran varlıklara ilişkin yapılan harcamaların 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına kaydedilerek, mali tablolarda bu hesabın gerçek değerleri ile görünmesinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 2: Önceki Yıllarda Ayrılmış Olan Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Güncellenmemesi

Üniversitede istihdam edilen işçiler için ayrılan kıdem tazminatı karşılıklarının hatalı olduğu tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde, ilgili mevzuatı gereğince hesaplanarak ayrılan uzun vadeli kıdem tazminatı karşılıklarının izlenmesi için 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının kullanılacağı belirtilmiştir. İlgili Yönetmelik'in 472 No.lu hesabın işleyişini açıklayan 343'üncü maddesinde faaliyet döneminden sonraki yıllarda ödenecek kıdem tazminatları için ayrılan karşılıkların bu hesaba alacak, 630 Giderler Hesabına borç kaydedileceği, kıdem tazminatı karşılığı hesabında kayıtlı tutarlardan, izleyen dönemde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatı karşılıklarının ise dönem sonunda bu hesaba borç, kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Devlet muhasebesinde karşılık ayırma işlemlerine ilişkin standartları belirleyen 19 No.lu Devlet Muhasebe Standardı'nın 63'üncü maddesinde ise karşılıkların, o anda mevcut en iyi tahmini yansıtmak üzere raporlama tarihinde gözden geçirileceği ve düzeltileceği ifade edilmiştir.

Üniversite tarafından 2022 yılında ödenen 2.470.759,46 TL tutarındaki kıdem tazminatının; 2.319.658,70 TL'si emekli olan 13 kişiye ödenen tazminat, 151.100,76 TL'si 4'ü önceki yıllarda emekli olan 9 kişiye ödenen farklar tutarındadır.

Üniversitede çalışan personelle ilgili olarak ayrılan kıdem karşılıkları ve bu karşılıklardan yapılan ödemelerle ilgili incelemelerde; önceki yıllarda ayrılan kıdem tazminatı

olarak 472 No.lu hesabın 2021 yıl sonu itibarıyla 28.028.490,40 TL bakiye verdiği, 2022 yılında herhangi bir kıdem tazminatı karşılığı tahakkukunun yapılmadığı, 2022 yılında ödenecek tazminat karşılıkları için 372 No.lu hesabın kullanılmadığı, yıl içinde ödenen 2.470.759,46 TL kıdem tazminatının önceki yıllarda ayrılan karşılıklarla ilişkilendirilmeden doğrudan gider kaydedilmesi nedeniyle 472 No.lu hesapta kayıtlı tutarın aynen 2023 yılına devrettiği tespit edilmiştir. Dolayısıyla önceki yıllarda kıdem tazminatı karşılığı ayrılmasına rağmen bilançoda 472 No.lu hesapta kayıtlı tutarın güncel olmadığı, bu haliyle çalışan işçiler için kıdem tazminatı karşılığı ayırma işlemi yapılmaması sonucunda 472 No.lu hesabın 74.405.314,70 TL eksik olduğu anlaşılmıştır.

Kamu İdaresince, kıdem tazminatı karşılıklarına ilişkin güncellemelerin yapıldığı ifade edilmiş ve hesaplanan tutarların 18.04.2023 tarih ve 2023/5097 No.lu fiş ile kayıtlara alındığı görülmüştür.

BULGU 3: Taşınmazlara Ait Değer Artırıcı Harcamaların İlgili Varlığın Kayıtlı Değerine Eklenmemesi

Taşınmazlara ait bakım ve onarım niteliğindeki değer artırıcı harcamaların, ilgili varlığın kayıtlı değerine eklenmediği tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 25 Maddi duran varlıklar hesap grubu ile ilgili "Hesap grubuna ilişkin işlemler" başlıklı 170'inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde; maddi duran varlıklar için sonradan yapılan ve o varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini, sağlanan faydayı artıran veya üretilen mal veya hizmetlerin üretim maliyetini azaltan her türlü maliyetin, ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edileceği ve amortisman hesaplanmasında dikkate alınacağı ve bunlar dışında maddi duran varlıklar için yapılan her türlü normal bakım, onarım ve harcamaların gider olarak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan "Amortisman ve Tükenme Payları" konulu 47 Sıra No.lu Genel Tebliğ'in "Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları" başlıklı 6'ncı maddesinin ikinci fıkrasında; Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'te yer alan taşınmazlar için 34.000,00 TL'yi aşan ve değer artırıcı harcama olarak kabul edilen giderlerin ilgili duran varlığın maliyetine ekleneceği düzenlenmiştir. Bu kapsamda, taşınmazlar için 34.000,00 TL'yi aşan bakım, onarım, tamir mahiyetindeki harcamalardan değer artırıcı nitelikte olanların 630 Giderler

Hesabı yerine ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine eklenmesi gerekmektedir.

Tabloda gösterilen 2022 yılında yapılan bakım ve onarım harcamalarından varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini ve sağlanan faydayı artıran 2.375.345,71 TL'nin varlığın kayıtlı değerine eklenmeyerek giderleştirilmesi sonucunda; bilançoda 252 Binalar Hesabında eksiklik, 630 Giderler Hesabından kaynaklı olarak 590 Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabında da aynı şekilde eksik gösterime neden olunmuştur.

Tablo 5:Değer Artırıcı Harcamalar

Yevmiye Tarih	Tutar	İşin Adı
16.09.2022	427.252,64	Bakım ve Onarım İşleri
13.04.2022	65.962,00	Çatı Yapım İşİ
13.04.2022	59.000,00	Depo Yapım İşİ
28.12.2022	433.826,17	Elektrik Mühendisliği Binası Asansör Yapım İşİ
16.11.2022	409.460,00	İçme Suyu Amaçlı Sondaj Kuyusu Açılması Yapım İşİ
23.09.2022	454.585,63	Rektörlük Isı Merkezi Otomasyon Tesisatı İşİ
21.11.2022	83.833,33	Rektörlük Ve Mühendislik Kampüslerinde Muhtelif Elektrik İşleri Yapım İşİ
28.12.2022	360.915,13	Sivrice ve Gezin Eğitim Tesisleri Onarım İşleri
30.09.2022	80.510,81	Spor Bilimleri Fakülte Binasına Led Ampül Yapılması İşİ

Kamu İdaresince, taşınmazlara ait değer artırıcı harcamaların taşınmazın kayıtlı değerine eklenmesinin sağlanacağı ifade edilmiştir. Ancak, bulgu konusuna ilişkin olarak yapılacak kayıtların 2022 yılı dönem sonu mali tablolarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

Sonuç olarak; taşınmazlar için yapılan değer artırıcı harcamaların ilgili maddi duran varlık hesaplarına kaydedilerek, mali tablolarda bu varlıkların gerçek değerleri ile görünmesinin sağlanması gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER

EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Geçici Kabulü Yapılan İşlere İlişkin Tutarların Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabından İlgili Maddi Duran Varlık Hesabına Aktarılmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Konu 2022 yılında da devam ettiğinden Diğer Bulgular bölümünde 3 No.lu bulgu olarak rapora alınmıştır.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**FIRAT ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE
İŞLETMESİ**

2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	17
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	20
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	20
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	20
5.	DENETİM GÖRÜŞÜ	21
6.	DENETİM BULGULARI	21
7.	EKLER.....	25

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Üniversitenin Tarım ve Hayvancılık Araştırma Merkezi Müdürlüğünde Üretilen ve Satışı Yapılan Muhtelif Emtianın İlgili Stok Kayıtlarına Alınmaması6

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Fırat Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58. Maddesine Göre Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik kapsamında, 16.10.1999 tarih ve 23848 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Fırat Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile kurulmuştur.

Adı geçen Yönetmelik, 10.05.2021 tarih ve 31480 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Fırat Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile değişikliğe uğramıştır.

Döner Sermaye İşletmesi, Yönetmelik'in 4'üncü maddesinde sayılan ve aşağıda yer verilen faaliyetleri yürüterek gelir elde etmektedir:

a) Yükseköğretim kurumları dışındaki kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından talep edilecek konularda; bilimsel görüş vermek, proje hazırlamak, araştırma ve benzeri hizmetleri yapmak, bunlara ilişkin raporlar düzenlemek,

b) Klinikler, poliklinikler, ameliyathaneler, laboratuvar ve mahallinde yapılacak her çeşit muayene, tetkik, tahlil, tedavi, ameliyat, uygulama, her türlü analiz ve sağlık hizmetleri ile ilgili yataklı ve yataksız sabit ve geçici kuruluşları işletmek,

c) Mevcut fiziki kapasiteyi değerlendirerek, faaliyet alanları ile sınırlı olarak her türlü iş ve hizmetleri, canlı materyal, tarım ve sanayi ürünleri, bilişim teknolojilerine ait ürünleri ve diğer malları üretmek, ürünleri pazarlamak, teşhir ve satış yerleri açmak,

ç) Bilgisayar destekli tasarım, üretim ve eğitim etkileşimli videokaset ile programlar hazırlamak, yazılım desteği sağlamak, bilgisayar montajı mikro işlemcili kontrol sistemleri ve ölçü aletleri üretimleri yapmak, Üniversite bünyesinde kurulmuş bulunan televizyon yayın sistemini işletmek, televizyon ve radyo programları hazırlamak,

d) Elektronik dizgi ve çoğaltma sistemleri, kitap ve her türlü matbu evrak basmak, cilt ve matbaa işleri yapmak, renkli renksiz reproduksiyon işleri yapmak,

e) Pedagojik formasyon, yabancı dil, bilgi işlem yazılım donanım konusunda eğitim hizmetleri faaliyetlerinde bulunmak,

f) Bireylerin bilgi toplumuna uyum sağlamaları ve bu toplumda yaşamlarını daha iyi

kontrol edebilmeleri için ekonomik ve sosyal hayatın tüm evrelerine aktif bir şekilde katılımlarına imkan vermek amacıyla, ihtiyaç duyulacak alanlarda kurslar düzenlemek, bu bağlamda gerekirse ulusal ve uluslararası kuruluşlarla iş birliği içinde projeler hazırlamak ve uygulamak.

Yükseköğretim kurumlarının döner sermaye faaliyetleri çerçevesinde; hizmet sunum şartları ve kriterleri de dikkate alınmak suretiyle personelin unvanı, görevi, çalışma şartları ve süresi, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ve mesleki uygulamalar ile ilgili performansı ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi hizmete katkı unsurları da esas alınarak yapılan ek ödemelerde, 18.02.2011 tarihli ve 27850 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Rektörlüğe bağlı çalışan Döner Sermaye İşletmesi; İşletme Müdürlüğü ve Saymanlık Müdürlüğü şeklinde teşkilatlanmış olup gelir getirici birim sayısı 18’dir.

İşletme Müdürlüğünde; işletme müdürü, 1 şube müdürü, 10 idari memur, 1 sözleşmeli personel ve 14 sürekli işçi hizmet vermekte olup sözleşmeli personel dışındakilerinin kadrosu özel bütçededir.

Saymanlık Müdürlüğünde ise Hazine ve Maliye Bakanlığı personeli saymanlık müdürü, 1 saymanlık müdür yardımcısı, 10 memur ve 2 sürekli işçi bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Döner sermaye işletme bütçesi adı geçen Yönetmelik’in 4’üncü maddesine göre hazırlanmakta ve üniversite yönetim kurulunun onaylaması ile kesinleşmektedir.

Fırat Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün giderleri elde edilen gelirlerle finanse edilmekte olup 2022 yılında özel bütçeden 3.937.000,00 TL, Hazine ve Maliye

Bakanlığının feragat ettiği kaynaklardan 1.559.866,00 TL, Sosyal Güvenlik Kurumuna olan borçların kapatılması için verilen 138.754.946,00 TL, Sosyal Güvenlik Kurumuna olan borçlardan terkin edilen 36.009.171,00 TL olmak üzere toplam 180.260.983,00 TL tutarında dış kaynak kullanılmıştır.

Başlangıç bütçesinde 476.540.000,00 TL gelir öngörülmüş olup gider bütçesi de aynı tutarda hazırlanmıştır. Yıl içerisinde bütçe revize edilmemiştir.

İşletme 2022 yılında 796.454.992,90 TL bütçe gideri gerçekleştirmiş, 734.264.459,20 TL bütçe geliri elde etmiş, bütçe 62.190.533,70 TL gider fazlasıyla kapanmıştır.

İşletmenin gelir tablosunda 737.872.417,04 TL gelir, 788.849.161,30 TL gider gerçekleşmiş olup, dönem 50.976.744,26 TL zararla kapanmıştır.

737.872.417,04 TL tutarındaki gelirlerin; 733.507.724,77 TL'si net satışlar hasılatından, 4.044.609,12 TL'si diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlardan, 320.083,15 TL'si olağandışı gelir ve kârlardan oluşmuştur.

788.849.161,30 TL tutarındaki giderlerin; 683.461.727,93 TL'si satışların maliyetiyle, 100.795.013,20 TL'si faaliyet giderleriyle, 4.592.420,17 TL'si diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlarla ilgilidir.

İşletmenin kâr eden birimlerinin matrahı üzerinden tahakkuk eden 996.939,71 TL tutarındaki vergilerden sonra dönem net zararı 51.973.683,97 TL olarak gerçekleşmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Fırat Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin muhasebe ve raporlama işlemleri, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Adı geçen Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hâllerde 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esasları kıyasen uygulanmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi

sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır.

Denetimde sunulan belgeler:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları,

Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, Kamu İdaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının Kamu İdaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu İdaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Fırat Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Üniversitenin Tarım ve Hayvancılık Araştırma Merkezi Müdürlüğünde Üretilen ve Satışı Yapılan Muhtelif Emtianın İlgili Stok Kayıtlarına Alınmaması

Üniversitenin Tarım ve Hayvancılık Araştırma Merkezi Müdürlüğünde satılmak üzere üretilen arpa, gübre, süt, peynir, yumurta gibi mamul ürünlerin stok kayıtlarına alınmadan satışının yapıldığı tespit edilmiştir.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 152 Mamuller Hesabına ilişkin düzenlemeler içeren "Hesabın niteliği" başlıklı 131'inci maddesinde, bu hesabın üretim çalışmaları sonunda elde edilen ve satışa hazır hâle gelmiş bulunan mamullerin izlenmesi için kullanılacağı hükmü bulunmaktadır.

"Hesabın işleyişi" başlıklı 132'nci maddesinde ise üretimi tamamlanan yarı mamullerin maliyet bedelleri ile bu hesaba borç, 151 Yarı Mamuller Üretim Hesabına alacak kaydedileceği; maliyet dönemi sonlarında yarı mamul hesabına alınmadan doğrudan mamule dönüştürülen giderlerin bu hesaba borç, 711 Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri Yansıtma, 721 Direkt İşçilik Giderleri Yansıtma, 731 Genel Üretim Giderleri Yansıtma Hesaplarının mamulün üretimiyle ilgili olanlarına alacak kaydedileceği; satılan mamullerin bir taraftan maliyet bedelleri ile 152 No.lu hesaba alacak, 620 Satılan Mamuller Maliyeti Hesabına borç; diğer taraftan yapılan tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç, satış bedelinin 60 Brüt Satışlar grubunun ilgili hesabına, satış bedeli üzerinden hesaplanan katma değer vergisinin de 391 Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabına alacak kaydedileceği düzenlenmiştir.

Yapılan denetim ve incelemelerde; satılmak üzere üretimi yapılan arpa, gübre, süt, peynir, yumurta gibi mamul ürünlerin muhasebe kayıtlarına alınmadan doğrudan satışının yapıldığı, bir personel tarafından basit bir Excel tablosunda miktar ve gelir bilgilerinin toplanarak takip edildiği anlaşılmıştır. Söz konusu mamullerin kayıt altına alınmamasının, ilgili mamuller için hem doğru bir maliyet hesabının yapılamamasına hem de titiz bir takip imkânı verememesi dolayısıyla önemli bir kontrol ve denetim eksikliğine yol açabileceği değerlendirilmektedir.

Söz konusu mamullerin üretim sürecinde 151 Yarı Mamuller-Üretim Hesabı ve 152 Mamuller Hesabı kullanılmadığı için bu hesaplar Döner Sermaye İşletmesinin 2022 yılı Bilançosuna tam ve doğru olarak yansımamıştır.

2021 yılı Sayıştay Denetim Raporunda da, üretilen mamul ürünlerin stok kayıtlarına alınmadan satıldığı, Yönetmelik hükümleri çerçevesinde, maliyet hesapları dâhil ilgili hesaplarda kayıt altına alınması gerektiği belirtilmiş idi.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmış, sorunun çözümüne yönelik çalışmaların yapılacağı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; satılmak üzere üretimi yapılan mamullerin, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde, maliyet hesapları dâhil ilgili hesaplarda kayıt altına alınması, izlenmesi ve mali tablolara eksiksiz ve doğru yansımalarının sağlanması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

7. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Üniversitenin Tarım ve Hayvancılık Araştırma Merkezi Müdürlüğünde Üretilen ve Satışı Yapılan Muhtelif Emtianın İlgili Stok Kayıtlarına Alınmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Konu 2022 yılında da devam ettiğinden 1 No.lu bulgu olarak rapora alınmıştır.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

FIRAT ÜNİVERSİTESİ SOSYAL TESİS

2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	27
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	28
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	29
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	29
5.	DENETİM GÖRÜŞÜ	30

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Fırat Üniversitesi Sosyal Tesis İşletmesi 25.01.2006 tarih ve 2005-2006/4-5 sayılı Üniversite Yönetim Kurulu Kararı ile kurulmuş olup Fırat Üniversitesi Sağlık Kültür ve Spor Dairesi Başkanlığı Sosyal Tesisler Yönergesi ile faaliyetleri yürütülmektedir.

Sosyal Tesisin hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması; işlemlerinin kayıt altına alınması, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi, mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş ilkeleri çerçevesinde, yönetimin ve diğer ilgili kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde hazırlanması ve raporlanmasına ilişkin temel mevzuat, 01.01.2006 tarihinde yürürlüğe giren Kamu Kurum ve Kuruluşlarınınca İşletilen Sosyal Tesislerin Muhasebe Uygulamalarına Dair Esas ve Usuller'dir.

Sosyal Tesis tarafından verilen hizmetlere ait bedelin tespitinde ve elde edilen gelirlerin kullanımında yılı bütçe kanunundaki ilgili hükümler ile Hazine ve Maliye Bakanlığınca çıkarılan Kamu Sosyal Tesislerine İlişkin Tebliğ hükümleri geçerlidir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Fırat Üniversitesi Sosyal Tesis İşletmesinde toplamda 5 adet birim mevcuttur.

Sosyal Tesis faaliyetlerini yürütmek amacıyla 84 personel çalıştırmaktadır. Personelin tamamı işletme kadrosunda olup; 10'u memur, 31'i işçi, 42'si sözleşmeli personel ve 1'i de güvenlik personeli statüsündedir.

1.3. Mali Yapı

Gelirleri ile giderlerini karşılaması gereken Sosyal Tesis İşletmesinin 2022 yılı bütçesinde 7.500.000,00 TL gelir, 7.250.000,00 TL gider öngörülmüş, gerçekleşmede 13.778.139,45 TL tutarındaki gelire karşılık 13.694.998,49 TL gider yapılmış, dönem 83.140,96 TL kârla kapanmıştır.

13.778.139,45 TL tutarındaki gelirlerin; 13.431.524,08 TL'si net satış hasılatından, 171.543,37 TL'si diğer faaliyetlerle ilgili olağan gelir ve kârlardan, 175.072,00 TL'si olağan

dışı gelir ve kârlardan oluşmuştur.

13.694.998,49 TL tutarındaki giderlerin; 2.526.045,75 TL'si satışların maliyetinden, 11.146.992,57 TL'si faaliyet giderlerinden, 21.960,17 TL'si olağan dışı gider ve zararlardan oluşmuştur.

Yıl içinde tahakkuk eden vergi ve kanuni yükümlülük olmadığından dönem net kârı da aynı tutarda gerçekleşmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca İşletilen Sosyal Tesislerin Muhasebe Uygulamalarına Dair Esas ve Usuller ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan tebliğlere göre işlemlerini kayıt altına alan, muhasebeleştirilen ve mali tablolarını hazırlayıp raporlayan sosyal tesislerden kurumlar vergisi ve/veya katma değer vergisi mükellefi olanlar, Esas ve Usuller'de yer verilen raporlama ve hesapların konsolidasyonu hükümlerine tabidir.

Fırat Üniversitesi Sosyal Tesis İşletmesi kurumlar vergisi ve katma değer vergisi mükellefidir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup; denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetime sunulan belgeler:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine

uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge

ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Fırat Üniversitesi Sosyal Tesisinin 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>